

Перепелиця І.Е., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Падун Р.В., к.ю.н.

СИСТЕМА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ: ЕЛЕМЕНТИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Цивільне право України є результатом тривалого історичного формування цивільно-правових конструкцій з урахуванням традицій відповідної цивільно-правової системи, що дає можливість найбільш адекватно регулювати суспільні відносини в сфері приватного права.

Для більшості юристів, звичними є поняття «цивільно-правове регулювання», ніж «цивільно-правовий вплив», хоча з позиції права та теорії держави дане поняття є ширшим за поняття «цивільно-правове регулювання», оскільки воно є лише однією із форм правового впливу.

Цивільно-правова система — це об'єднання кількох держав за ознакою єдності основних закономірностей цивільно-правового регулювання суспільних відносин, що здійснюється в них. Дане поняття є похідним від поняття правової системи в широкому розумінні. А також воно є об'єднанням вужчого рівня, аніж правова система взагалі. Разом із тим вона є самостійним утворенням, а тому її характеристика може не збігатися з рисами правової системи в цілому [1].

Елементами системи цивільно-правового впливу є: суб'єкти цивільно-правового впливу, об'єкт і предмет цивільно-правового впливу, а також форми та засоби цивільно-правового впливу.

Суб'єктами цивільно-правового впливу виступають:

по-перше, держава в особі органів, які приймають нормативні та індивідуально-правові акти, які є загальними чи персоніфікованими регламентаторами суспільних відносин;

по-друге, це суб'єкти цивільного права, які впорядковують відносини за допомогою індивідуальних актів автономного характеру в межах, встановлених законом.

Об'єктом цивільно-правового впливу виступає соціальна поведінка суб'єктів цивільного права.

Предмет цивільно-правового впливу залежить від форми впливу, а саме: спеціально-юридичної, інформаційно-психологічної, виховної, соціальної.

Цивільне право впливає на поведінку суб'єктів цивільного права лише через правосвідомість. Суб'єкти цивільного права виступають у даних правовідносинах одночасно у трьох юридично значущих ролях – адресатів правових норм, учасників правових відносин і володільців правосвідомості [5, с. 59-67].

Предметом впливу є конкретні «власні» інтереси суб'єктів цивільного права. За характером предмет може бути двох варіантах, а саме: позитивним (стимулювання позитивної активності) чи негативним (обмеження, блокування негативної активності) [3, с. 55-56].

Важливою проблемою, на даному етапі, є й те, що саме суб'єкти права за допомогою своєї ініціативи та активності в юридичній сфері здатні призводити до дії увесь механізм правореалізації [4, с. 44-47].

Система цивільно-правового впливу побудована таким чином, що суб'єкт цивільного права спочатку схильється до правомірної поведінки, але у разі скоєння правопорушення йому може бути надана можливість добровільно усунути негативні наслідки цього правопорушення і тільки після цього до нього може бути застосований державний примус, але лише у тому разі, коли потерпілий захоче реалізувати своє право на захист.

Випливаючи з цього, суб'єктам цивільного права надається певна свобода поведінки, а елемент примусу у забезпеченні виконання норм цивільного права проявляється. Наявність інтересу не тільки в здійсненні суб'єктивних прав, але й у виконанні обов'язків часто виключає необхідність застосування примусової сили держави.

Залежно від того, які елементи системи правового впливу послідовно використовуються, можна говорити про простий та складний процеси впливу. Простий вплив є процесом, в якому використовується один державний владний акт, а саме: нормативний акт; індивідуалізацію ж прав та обов'язків здійснюють самі суб'єкти, до яких цей акт звернено; складний вплив є процесом, в якому використовуються два акти державно-владного характеру, одним із яких є нормативний акт, іншим – акт застосування норми права.

Проблема ефективності системи правового впливу в цивільно-правового впливу зокрема була, є і буде актуальною до тих пір, поки існує право як регулятор поведінки людей.

До умов ефективності системи цивільно-правового впливу відносять:

по-перше, її адекватність рівневі розвитку відповідних суспільних відносин;
по-друге, врахування публічних та приватних інтересів;
по-третє, необхідний рівень правосвідомості та правової культури учасників цивільних правовідносин.

Література

1. Юридическая энциклопедия / под. общ. ред. Б.Н. Топорнина. Москва, 2001. С. 953.
2. Яковлев В.Ф. Гражданско-правовой метод регулирования общественных отношений. 2-е изд., доп. Москва: Статут, 2006. 240 с.
3. Малько А.В. Стимулы и ограничения в праве. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: Юристъ, 2005. 250 с.
4. Харитонов Є. Традиція приватного права в Україні. С. 14-19.
5. Астемиров З.А. Понятие юридической ответственности. Советское государство и право. 1979. № 6. С. 59-67.

УДК 346.9 (043.2)

Перепелиця І.Е., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Філик Н.В., к.ю.н., доцент

НЕДОЛІКИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ПО ЛІКВІДАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Актуальність данної теми полягає в тому, що юридичні особи є базовими господарськими суб'єктами, які мають на меті забезпечення розвитку ефективної та злагодженої системи цивільного законодавства України. Проте в процесі є випадки, коли юридична особа з певних причин змушена припинити свою діяльність.

Ліквідація є складною процедурою, вимогою якої є розроблення чіткого, поетапного плану припинення діяльності юридичної особи. Дані дії допомагають прорахувати настання всіх можливих ризиків та вирішення багатьох проблем ще на етапі такого планування.

На законодавчому рівні порядок ліквідації юридичної особи встановлено Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та іншими нормативно-